

جغرافیای ایران در ۳۰ استان

تعاریف، مفاهیم

طراحی و انتخاب سؤال

توسط دانش آموزان

مغایضی ایران در ۳۰ استان

مؤلف: مہری ابرہام

ابرهام، مهری، ۱۳۲۸ -

جغرافیای ایران در ۲۸ (بیست و هشت) استان (تعاریف، مفاهیم، طراحی، انتخاب سؤال توسط دانش‌آموز) / مؤلف مهری ابرهام - تهران: بیکران، ۱۳۸۳.
۹۶ صفحه:

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

۱. ایران - جغرافیا ۲. جغرافیا- راهنمای آموزشی ۳. شعر فارسی -

قرن ۱۴ الف، عنوان

۷ ج ۲ الف ۲۴/ DSR

۹۱۵/۵

کتابخانه ملی ایران

۸۳-۳۲۸۹۷ م

انتشارات

بیکران

جغرافیای ایران در ۳۰ استان

(تعاریف، مفاهیم، طراحی و انتخاب سؤال توسط دانش‌آموز)

مؤلف

مهری ابرهام

ناشر

انتشارات بیکران

نوبت چاپ

اول ۱۳۸۴

شمارگان

۱۰۰۰ نسخه

قیمت

۱۰۰۰ تومان

شابک

ISBN: 964-6717-49-7 ۹۶۴-۶۷۱۷-۴۹-۷

جغرافیای ایران در ۳۰ استان

آدرس: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بعد از لبافی‌نژاد

کوچه مینا، پلاک ۷، طبقه اول، تلفکس: ۶۴۹۱۰۱۷

فهرست مطالب

شرح حال مؤلف	۱۱
مقدمه مؤلف	۱۳
فصل اول، تعاریف مفاهیم	۲۱
شعری از قاره‌ها	۲۱
شعر مشخصات استانها	۲۲
شعر استان تهران	۲۳
شعر کوه البرز	۲۴
شعر کوه زاگرس	۲۵
شعر دشت کویر و دشت لوت	۲۶
شعر دریای عمان و خلیج فارس	۲۸
شعر دریای مازندران	۲۸
شعر استان خراسان	۲۹
شعر استان سیستان و بلوچستان	۳۰

۳۰	 شعر استان گلستان
۳۱	 شعر استان سمنان
۳۲	 شعر استان اصفهان
۳۲	 شعر استان یزد
۳۳	 شعر استان آذربایجان غربی
۳۴	 شعر استان آذربایجان شرقی
۳۵	 شعر استان اردبیل
۳۵	 شعر استان بوشهر
۳۷	 شعر استان کرمانشاه
۳۸	 شعر استان همدان
۳۸	 شعر استان کردستان
۴۲	 شعر درّه
۴۶	 شعر استان فارس
۴۷	 شعر استان مازندران
۴۹	 شعر استان قم و استان مرکزی
۵۰	 شعر استان هرمزگان
۵۰	 شعر استان کرمان
۵۲	 شعر استان کهگیلویه و بویراحمد
۵۳	 شعر استان خوزستان

شعر استان چهارمحال و بختیاری..... ۵۴

شعر استان لرستان..... ۵۵

شعر استان قزوین..... ۵۶

شعر استان زنجان..... ۵۶

شعر استان گیلان..... ۶۱

شعر کوه‌های سهند و سیلان..... ۶۲

فصل دوم، طراحی و انتخاب سؤال توسط دانش آموز... ۶۳

شرح حال نویسنده

اینجانب مهری ابرهام در سال ۱۳۲۸ در کرمانشاه متولد شدم پس طی دوران ابتدایی و متوسطه و اخذ دیپلم طبیعی به عنوان معلم در آموزش و پرورش مشغول خدمت شدم، در سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶ به عنوان معلم نمونه منطقه ۷ تهران و در سال تحصیلی ۸۱-۱۳۸۰ به عنوان معلم پژوهنده سازمان آموزش و پرورش شهر تهران انتخاب شدم. کتاب‌هایی به زبان شعر با عناوین: مفاهیم حروف الفبا اشکال هندسی، جمع و تفریق‌های اساسی، مسأله‌های اساسی (کلاس اول ابتدایی)، فارسی اول دبستان، مفاهیم حیوانات و ضمناً مقاله‌هایی تحت عنوان تکلیف شب، روش تدریس نوین شاگرد محوری، نابهنجاری‌های برخی از فراگیران در محیط آموزشی و کلاس درس و مشکل یادگیری بعضی از دانش‌آموزان و... را به رشته تحریر در آورده‌ام.

مقدمه مؤلف

هدف از نوشتن این کتاب آشنا ساختن فراگیر با مفهوم و معنی کتاب جغرافیا است.

- تفهیم کره‌ی زمین و تقسیمات آن به پنج قاره‌ی جهان
- شناخت روی منطقه‌ی زندگی مردم استان‌های ایران
- شناخت روی نحوه‌ی زندگی مردم استان‌های ایران
- شناخت روی وضع طبیعی آب و هوایی ایران در تمام استان‌ها
- شناخت روی وضع طبیعی و نحوه‌ی شغلی روستائیان
- موضوع کلی جغرافیا، آب و هوا، همسایگان، استان‌ها مراکز هر استان است

این کتاب در دو فصل تهیه و تنظیم شده است. فراگیران عزیز می‌توانند به درستی سئوالات مربوط به درس جغرافیا را به دلخواه انتخاب کنند و با درک بهتر پاسخ گویند.

قبل از هر تدریس و وارد شدن در هر موضوع درسی فراگیر باید مطلب را بشناسید تا بتواند آن را بفهمد و درک کند. چرا که بدون شناخت، و بدون آگاهی از وضع موجود هر کتاب فراگیر قادر نخواهد بود به راحتی مطلب را بگیرد، بفهمد و به کار بندد. پس باید او را متوجه موضوع ساخت تا بتواند پذیرای هر موضوع درسی شود. تا در هدف‌های رفتاری، فراگیر دچار سردرگمی نگردد و بتواند پاسخ‌گوی موفق باشد.

در مواقع یادگیری موقعی شکل می‌گیرد که فراگیر از موضوع مطلع باشد و بداند در چه موضوعی می‌خواهد قدم بردارد و فکر خود را متوجه یادگیری مطلب درس جغرافی یا درس‌های دیگر کند. تلاش پی‌گیر و بی‌وقفه جهت ایجاد انگیزه در فراگیران سبب شده است که دست به نوشتن این کتاب بزنم تا راهی باشد برای پیشبرد اهداف مطلوب یادگیری.

این کتاب تحت عنوان آیا دوست دارید به مفهوم جغرافی پی‌برید؟ تدوین شده است. برای مثال:

● آیا دوست دارید بدانید کمره‌ی زمین خاکی است و همانند تخم مرغی درونش دارای مواد مذاب است؟

● آیا دوست دارید که بدانید کمره‌ی زمین به پنج قسمت تقسیم شده است؟

● آیا دوست دارید بدانید که به هر قسمت از کمره‌ی زمین یک قاره می‌گویند؟

حتماً تحقیق کنید و کتاب را با حوصله مطالعه کنید.

● آیا دوست دارید نام قاره‌ها را بدانید؟

۱- قاره‌ی آسیا ۲- قاره‌ی آمریکا ۳- قاره‌ی آفریقا ۴- قاره‌ی اروپا

۵- قاره‌ی اقیانوسیه (استرالیا)

براساس هر موضوعی که دانش‌آموزان عزیز یاد می‌گیرند شعری در رابطه با همان موضوع آمده است. همچنین نام مرکز هر استان در

شعر آمده است.

فراگیران پرتلاش بعد از مطالعه فصل اول و دیدن نقشه خوب فکر کنید. در فصل دوم، سؤال طرح کنید و جواب دهید. انتخاب

سئوالات بستگی به دقت و علاقه‌ی شما به درس دارد.

امید آن می‌رود که عزیزان به مفاهیم موضوع‌ها به خوبی پی ببرند و موفق باشند.

فراگیران عزیز و باذوق، بعد از هر تلاش و کوشش خود را آزمایش کنید تا از آنچه که آموخته‌اید با خبر شوید و مطمئن برای پاسخ‌گویی به مطالب موضوع درس جغرافی ایران.

این کتاب با کوشش و همت والای فراگیران باذوق و با دست توانای آن‌ها به تألیف می‌شود و این خود یک افتخار برای این عزیزان است که به اثبات می‌رسانند کدام فراگیر بهتر و با موفقیت بیشتر توانسته است این کتاب را با مفاهیم به پایان برساند.

تعریف

- در گذشته از چه روش آموزشی استفاده می‌شد؟
- روش معلم محوری چه معایبی داشت؟
- در حال حاضر از چه روش آموزشی در پایه ابتدایی استفاده می‌شود؟
- ویژگی‌های بارز روش تدریس «دانش آموز محوری» چیست؟
- آیا این روش یعنی «دانش آموز محوری» می‌تواند جایگزین روش مرسوم «معلم محوری» گردد؟
- برخورد دانش آموزان با این روش چگونه است؟
- آیا این روش انگیزه لازم جهت یادگیری را به دانش آموزان خواهد داد؟
- آیا در این روش می‌توان انگیزه یادگیری را در دانش آموزان تقویت

کرد؟

● آیا روش «دانش آموز محوری» مغل نظم و انضباط محیط کلاس درس و دانش آموزان نخواهد شد؟

● آیا پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در این روش بیش از روش قدیمی یعنی معلم محوری است؟

سالهاست به این مهم پی برده‌ام دانش آموزان از روش تدریس «معلم محوری» خوششان نمی‌آید. منظور از معلم محوری این است که معلم از وقتی به کلاس وارد می‌شود تا زمانی که کلاس را ترک می‌کند، و آموزش می‌دهد. در روش معلم محوری به دانش آموز کم‌تر فرصت داده می‌شود اظهار وجود کند و او فقط حق دارد به حرف‌های معلم گوش دهد و بعد تکالیفی را که معلم دستور می‌دهد، انجام دهد و این معلم است که مرتب درس می‌دهد و دانش آموز مجبور به یادگیری است. در صورتی که دانش آموز، به خصوص دانش آموز پایه اول ابتدایی، دوست دارد جنب و جوش و فعالیت داشته باشد و از امر و نهی کردن خوشش نمی‌آید. او دوست داد که آزاد باشد، بازی کند و به کارهای جمعی و متنوع بپردازد. بنابراین وقتی او را مجبور می‌کنیم در یک اتاق بسته بنشیند و فقط حرف‌های معلم را گوش دهد و هیچ حرکتی نداشته باشد، خود به خود کسل و افسرده می‌شود و از بودن در کلاس و یاد گرفتن، خواندن و نوشتن لذت نمی‌برد و این موجب کاهش انگیزه‌های او نسبت به یادگیری می‌شود. این تجربه موجب شد که من روی روش تدریس «دانش آموز محوری» تکیه کنم.

در روش دانش آموز محوری، دانش آموز در طول فعالیت یاددهی و یادگیری نقش محوری و اساسی دارند و مسئولیت یادگیری بیشتر بر

عهده خود اوست. معلم نقش هدایت کننده و راهنما را دارد. به این صورت که دانش آموز در یک فضای باز و آزاد قرار می گیرد و به صورت گروه های چند نفره درگیر یک موضوع درسی یا مسأله ای می شوند و تلاش می کنند با همکاری و همفکری یکدیگر راه حلی برای آن پیدا کنند. در این میان معلم نقش راهنما و هدایت کننده را ایفا می کند و دانش آموز را در جهت رسیدن به اهداف آموزشی راهنمایی می کند.

در روش دانش آموز محوری دانش آموز با آزادی و به دلخواه خود به خواندن، نوشتن و یادگیری می پردازد و از فعالیت های آموزشی احساس لذت می کند. در صورتی که در «روش معلم محوری» چون دانش آموز مجبور است که هرچه می شنوند انجام دهد، امر یادگیری با میل و رغبت پیش نمی رود، چون دانش آموز به خصوص دانش آموز پایه اول از کارهای دستوری خوشش نمی آید و چنان چه کاری انجام می دهد و یا تکلیفی می نویسد چون به آن رغبت ندارد خیلی به مفاهیم توجه نمی کند و کلمات را بیشتر نقاشی می کند.

در نتیجه دانش آموز از روش دانش آموز محوری خیلی خوب استقبال می کند و اتفاقاً موفقیت تحصیلی بهتر و بیشتری دارد زیرا میل و رغبت خوبی نسبت به مدرسه، کلاس و کتاب پیدا کرده است. شاید این سؤال در ذهن همکاران گرامی و اولیای محترم دانش آموز ایجاد شود که آیا این روش موجب برهم زدن نظم کلاس و شلوغی آن نمی شود؟ در ابتدای کار ممکن است چنین حالتی ایجاد

شود، که آن هم طبیعی است ولی پس از مدتی نوآموزان یاد می گیرند که برای پیشرفت خود چه کاری باید انجام دهند و آن وقت کلاس به تدریج نظم خوبی پیدا می کند.

به نظر من همه دانش آموزان افرادی کنجکاو هستند و دوست دارند که اطلاعات زیادی در باره محیط اطراف خود کسب کنند و اگر محیط مناسبی برای آنها فراهم شود و نیازهای عاطفی آنها درک شود و نسبت به مدرسه و کلاس و معلم احساس امنیت کنند، نسبت به امر یادگیری علاقه زیادی نشان می دهند. به همین دلیل، سعی می کنم از ابتدای سال تحصیلی دانش آموزان احساس خوبی نسبت به مدرسه، کلاس و معلم پیدا کنند.

از اولین روزهای شروع سال تحصیلی کار آموزشی را آغاز نمی کنم و سعی می کنم با بچه ها بیشتر آشنا شوم و اجازه دهم بچه ها نیز با هم کلاسیهایشان آشنا شوند و شرایطی برای آنها فراهم کنم که از مدرسه و کلاس خوششان بیاید. به آن ها مسئولیت می دهم و اجازه می دهم که خودشان هر درسی را که دوست داشتند بخوانند و بنویسند. به عبارت دیگر، یک فضای باز و آزاد برای بچه ها فراهم می کنم و از آنها کاری را به صورت اجباری نمی خواهم.

در حال حاضر روش های تدریس دچار دگرگونی های چشم گیری شده است. از آن جمله که باید معلم نقش راهنما و هدایت کننده را ایفا کند و امکانات لازم برای شکوفا شدن استعدادها فراهم گردد.

یعنی فراگیر باید خودش بخواند و خودش بفهمد و تا حد ممکن ببیند و موضوع را درک کند. باید فراگیران را درگیر مسأله کرد تا به حل آن دست یابند در تمام دروس و پایه های تحصیلی چنین روشی

صدق می کند.

این کتاب راهنما و تسهیل کننده ی راهی است که فراگیر را درگیر مسأله می کند. پس از مطالعه ی دقیق آن همراه با کتاب جغرافی به

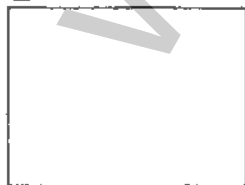
مفاهیم آن پی می‌برد و آگاهی او بالاتر می‌رود. تا بهتر بتواند این کتاب را درک کند. در واقع یادگیری او تثبیت می‌شود.

امیدوارم به یاری پروردگار منان فراگیران باهوش هر موضوعی را که می‌خوانند با دقت در مورد آن تحقیق کنند تا به نتایج دلخواه که همان یادگیری با معنا است، برسند و بخش دوم را کامل کنند. از آن جا که مشهور است، هر نوشته‌ای نیاز به راهنمایی و حمایت سروران و همکاران گرانقدر دارد، امیدوارم این حقیر را هدایت کنید.

با توفیق روز افزون برای فراگیران پرتوان و موفقیت تمامی عزیزان.

با تقدیم احترام

مهری ابرهام - ۱۳۸۳

توجه

در اینجا قبل از اینکه وارد مطالب کتاب و تدریس شویم جهت دانش آموزان و همکاران عزیز خاطر نشان می سازم که استان خراسان به سه استان تقسیم شده که در کتاب برای هر استان شعر جداگانه ای نیاورده ام. فقط به طور مختصر آن را جهت اطلاع معرفی می نمایم.

استان خراسان شمالی، مرکز آن بجنورد

استان خراسان جنوبی، مرکز آن بیرجند

خراسان رضوی، مرکز آن مشهد

